

L'última devaluació

Fabià Estapé parla de la important tempesta monetària que ha afectat la pesseta en els últims dies.

La sotragada soferta per la pesseta el 13 de maig de 1993, en plena campanya electoral, la vaig qualificar aquí, a EL TEMPS, com una rara mostra de responsabilitat política –de Felipe González en aquest cas– perquè sense dubte a pocs dies de la jornada electoral del 6 de juny de 1993, arrencar de Brussel·les el permís per devaluar un 8% la pesseta era tant com donar a l'adversari –a vegades sense gaires arguments– municions per fer veure a l'elector que la política de Solchaga havia determinat la devaluació de setembre i novembre de 1992 per arribar, ara, a una nova devaluació, que el Govern central havia proposat inicialment fos del 10% i que es va reduir al 8% per oposició dels nostres “amics” francesos.

Ara estem dins d'una nova tempesta monetària. Els seus orígens –l'efecte tequila– arrenquen de la crisi mexicana i dels esforços inútils d'Estats Units per posar-hi remei. La promesa d'enviar-los 20.000 milions de dòlars que ha fet Bill Clinton ha quedat en paraules, mentre que

la crisi del vell sistema polític del PRI fa esquerdes pertot arreu. La tempesta monetària ha provocat a Europa una corrua de les divises dèbils –i la pesseta ho és– vers el bastió de Frankfurt, el Bundesbank, l'armari del totpoderós DM. I així s'ha iniciat una cursa per no perdre la paritat, perquè la moneda nacional no fos expulsada del Sistema Monetari Europeu. Això no ha preocupat la lliura esterlina i la lira italiana que ja fa anys que se'n van sortir. Però la política del Govern espanyol, sota la presidència de Felipe González amb l'inestimable suport de CiU, ha estat la de fer tot el possible per no sortir del Sistema Monetari Europeu, únic camí –si les coses s'arrangen– per a accedir al nucli dur de la unitat europeu. No ha de consolar a ningú ni el fet que també s'hagi devaluat l'escut portuguès, i que els francesos amb eleccions presidencials a la vista hagin romàs impàvids a Brussel·les. Tampoc em serveix de res seguir la pista d'aquest “clown” que es diu Silvio Berlusconi, i que, sabent que la lira italiana està fora

del Sistema Monetari Europeu, fa valdre, avui sí, i demà no, el seu suport a les mesures indispensables que ha preparat el primer ministre Dini.

En tot cas el que aquí s'imposa es una revisió enèrgica de la política econòmica estatal. Mirin, de moment la devaluació del 7% millora fortament les perspectives de totes les mercaderies i serveis que es cotitzen a fora. Però una devaluació no és mai una cosa unilateral. Les importacions, des d'aquest matí, queden encarrides en un 7%. Altres efectes negatius es reflectiran a l'hora de pagar els interessos i l'amortització del deute en poder d'estrangers.

A Brussel·les, per altra banda no s'han limitat a accedir a la petició del Govern espanyol. Hi ha una condició de gran importància: totes les quantitats que creixin com a conseqüència de la devaluació hauran de consagrar-se *exclusivament* a la disminució del dèficit del sector públic, que actualment gira a prop del 7% del PIB. El país s'ha d'arromangar i posar-se a treballar. **Fabià Estapé**

Fer de València capital i símbol

Segons Vicent Àlvarez, el Pla Estratègic de València representa alhora un cúmul d'interessos corporatius i una modificació qualitativa de la ciutat.

Quan el grup municipal d'EU em proposà formar part d'una comissió de diagnòstic del Pla Estratègic de València (PE) mantenien alguns dubtes sobre la utilitat de participar-hi. El PE era una iniciativa del govern de la ciutat, format per la coalició de dretes PP-UV, i òbviament les suspicàcies són bastant explicables. Així i tot, s'arribà a la conclusió que la nostra presència podria resultar profitosa per obtenir informació i fer propostes que quedaren incloses entre els objectius “formalment” aprovats o admesos per les forces vives de la ciutat.

Un any després, el temps dedicat ha es-

tat útil. Tractava de participar en la formulació del diagnòstic i les propostes en unes àrees molt concretes, això sí, sempre dins d'un marc que ve donat des de dalt, per part de l'equip redactor i el consell executiu del PE, al cap del qual es troba la nostra dama de ferro, Rita Barberà.

He treballat, doncs, en la cinquena línia de treball, la que porta l'epígraf “Qualificar els sectors turístics, culturals, comercials i administratius, per fer de València capital i símbol d'una Comunitat Valenciana pròspera, culta i solidària”. Als debats han assistit una cinquantena de persones que representaven el comerç, les

corporacions professionals, els empresaris, els sindicats, les mestresses de casa, del Conservatori de Música, les agències de viatges, la Cambra de Comerç, la Conselleria de Cultura, els grups municipals...

De tot el que ha quedat als papers, cal remarcar algunes coses. D'entrada, com que s'hi ha integrat tot l'allau de propostes, caldria fer una divisió en dos grups. D'un costat, les propostes que impliquen una modificació qualitativa de la ciutat; de l'altre, aquell conjunt d'aspectes més marcats per interessos corporatius, d'imatge, i que, per tant, poc poden afavorir el consum de la cultura i del

patrimoni de la ciutat com una necessitat.

Pertanyen al primer grup: convertir València en un focus cultural mediterrani que afavoresca l'intercanvi cultural entre els pobles riberencs; promoure els monuments dedicats a personalitats singulars i rellevants de la història de la ciutat, al marge de la seua significació ideològica, política i religiosa; convertir les biblioteques en equipaments bàsics; crear centres municipals de cultura descentralitzats, on els ciutadans puguem desenvolupar les activitats de recuperació i creació cultural, amb oferta institucional i no institucional;

promoure els museus mitjançant horaris que permeten la visita en dies de festa i elaborar-ne guies didàctiques; promoure realment el centre històric, i finalment, i com sempre en castellà, assegurar la presència del valencià, amb mesures per a la seua normalització.

Quant al segon grup de propostes, hi ha algunes reiteracions i petites contradiccions –miracles del consens!–: dotar el comerç minorista d'una imatge distintiva de qualitat unificada, conseqüència d'un pla estratègic del comerç, que en permetesca la supervivència i l'adequie a les mo-

dernes tendències de distribució comercial; afavorir el trànsit comercial al centre de la ciutat; organitzar una oferta cultural complementària i d'oci singular per al turisme de fires, congressos i negocis; construir un Palau de Congressos i potenciar la Fira Mostrari; i dotar l'àrea urbana d'un parc d'atraccions emblemàtic.

Hi ha, aleshores, un poc de tot. I tot i que se situa dins del conjunt d'activitats que giren al voltant del projecte de capitalitat cultural del 2000, el PE conté també una gran dosi d'imatge, de política pre-electoral.

Vicent Àlvarez

Tro de bac: amors i desamors

Les falles són a punt de cremar. Lluís Mesa explica la disbaratada història que persegueix aquesta part consubstancial de la festa.

Des de l'edat medieval els focs provocats per la pólvora es van constituir en un element indissoluble de la cultura popular valenciana. Els segles han passat, però els focs artificials continuen a hores d'ara més calents i actuals, si fóra possible, que no mai. El fet que la normativa europea en matèria pirotècnica s'haja endurit des de 1990 ha provocat la persecució d'un dels més genuïns enginyers pirotècnics valencians: el tro de bac.

Aquest producte químic de 35 mil·límetres de llargària i quatre grams de pes està compost per una barreja de sulfur d'antimoni, clorat i sofre que envolta si fa no fa una quinzena de pedres irregulars. Precisament el clorat i el sofre són dos dels sis productes que el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme va prohibir a principi de 1991 mitjançant una ordre ministerial relativa a la catalogació de productes pirotècnics, que ha estat des d'aquell moment el cavall de batalla en tot aquest assumpte del tro de bac.

En molt poc de temps, doncs, el tro de bac ha travessat les fronteres del carrer i s'ha convertit en una important polèmica que ha ocupat els casals fallers i els principals despatxos de les administracions públiques. Aquest serial és una

Pólvora i falles. Malgrat la reparació recent d'aquest objecte pirotècnic, el tro de bac ja mai no serà igual.

història d'amors i desamors entre els fallers i l'administració. Un relat que arran de la ja esmentada ordre ministerial de les darreries de 1991 i que, encara que esperada pel sector pirotècnic, ningú no s'atrevia a anunciar. Aquell any els pirotècnics protestaren enèrgicament i finalment van aconseguir una moratòria fins al 15 de juny. El fet de tenir tot el material confeccionat va fer que l'administració permetesca emprar tot el que estiguera fabricat abans del 13 de gener.

No obstant això, en arribar l'estiu, el perill de desaparició del tro de foc amenaçava novament. En aquesta ocasió fou el món faller qui intentà frenar l'intent de diverses maneres. Potser la més original

va ser la subvenció de la Junta Central Fallera a un laboratori perquè demostrara la nul·la perillositat del producte pirotècnic. Els resultats van ser coincidents amb els del Ministeri. Davant aquesta situació, les falles d'aquell any hagueren d'assumir la llei i no pogueren comprar els trons de bac. Així i tot es calcula que un 20% de comissions de falla encara empraren en les despatxades trons de bac. Tanmateix la resta de falles s'aconteraren amb els nous raspadors –invent pirotècnic xinès– o amb el soroll de casseroles, com van fer les agrupacions de Benicalap-Campanar i de Sagunt-Nord.

El problema dels trons de bac, doncs, va continuar. La Junta Cental Fallera va anunciar que per al 1994 els comprarien a un productor de fora de la Unió Europea i al qual no li afectara la normativa comunitària. Mentrestant el pirotècnic V. Caballer es posà a preparar un tro de bac que acomplira la normativa i, alhora, les agrupacions falleres començaren a manifestar-se contra els pirotècnics per considerar-los poc reivindicatius i tots, posteriorment, s'uniren per a boicotejar l'entrada de material alternatiu. Però de res serviren aquelles accions perquè al 1994 la prohibició continuà.